

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336
4, 6, 10, 11, 14, 32, 34, 34¹ IR 40 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo užmokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos Prezidento įstatyme, Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatyme, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatyme, Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nurodyti valstybės politikai, teisėjai, valstybės pareigūnai, žvalgybos pareigūnai, valstybės tarnautojai, Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatyme nurodyti asmenys, kuriems darbo užmokestį ir nuo jo socialinio draudimo įmokas moka asmenį delegavusi Lietuvos Respublikos deleguojančioji institucija (toliau – deleguoti asmenys), Europos deleguotieji prokurorai, kurių socialinio draudimo įmokas moka Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, darbo užmokestį gaunantys Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo Pirmininko, Respublikos Prezidento ar Ministro Pirmininko skiriami į pareigas asmenys draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Nesukakęs senatvės pensijos amžiaus vienas iš neįgalio asmens su negalia, kuriam nustatytas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos pirmo ar antro lygio poreikis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – specialusis nuolatinės slaugos poreikis) ar individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos trečio ar ketvirto lygio poreikis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis), tėvų (įtėvių) arba asmuo, paskirtas šio

~~neįgalioje asmens su negalia~~ globėju, rūpintoju ar aprūpintoju, slaugantys ar nuolat prižiūrintys namuose šį ~~neįgalųjį~~ **asmenį su negalia** (teikiantys jam pagalbą namuose), draudžiami valstybės lėšomis pensijų ir nedarbo socialiniu draudimu. Šioje dalyje nurodyti asmenys draudžiami valstybės lėšomis tik tuo atveju, jeigu jie tuo laikotarpiu neturi draudžiamųjų pajamų, socialinio draudimo įmokas skaičiuojant nuo Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos, arba jeigu jų pajamos mažesnės negu atitinkamo laikotarpio Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų suma. Šioje dalyje nurodyti asmenys, kurių draudžiamųjų pajamų suma per atitinkamo laikotarpio kalendorinius mėnesius mažesnė už to paties laikotarpio Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų sumą, draudžiami sumokant valstybės lėšomis trūkstamą iki atitinkamo laikotarpio Vyriausybės patvirtintų minimaliųjų mėnesinių algų sumos socialinio draudimo įmokų sumą. Ši nuostata taip pat taikoma vienam iš tėvų (įtėvių), globėjui ar rūpintojui, slaugančiam namuose visiškos negalios invalidą, pripažintą tokiu iki 2005 m. liepos 1 d. Šioje dalyje nurodyti asmenys draudžiami pensijų socialiniu draudimu valstybės lėšomis tik tuo atveju, jeigu negauna jiems patiems priklausančios socialinio draudimo pensijos, išskyrus socialinio draudimo našlių pensiją ir maitintojo netekimo pensiją, valstybinės pensijos, šalpos pensijos, socialinės pensijos arba šalpos pensijos už invalidų slaugą namuose.“

3 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 7 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) gavo socialinio draudimo senatvės ar **socialinio draudimo** netekto darbingumo (invalidumo), **socialinio draudimo negalios** pensiją, šalpos neįgalumo ar šalpos senatvės pensiją, su socialinio draudimo santykiais susijusią (socialinio draudimo) senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo), **negalios** pensiją iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominės erdvės valstybės, Šveicarijos Konfederacijos arba šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį dėl socialinės apsaugos taikymo;“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 7 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) turi nustatytą 0–55 procentų **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygį;“.

4 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 11 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) gauna (jiems yra paskirta) socialinio draudimo senatvės ar socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) **pensiją, socialinio draudimo negalios** pensiją, paskirtą pagal Socialinio draudimo pensijų įstatymą;“.

2. Pakeisti 11 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) gauna su socialinio draudimo santykiais susijusią (socialinio draudimo) senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo), **negalios** pensiją iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominės erdvės valstybės, Šveicarijos Konfederacijos arba šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį dėl socialinės apsaugos taikymo;“.

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 2 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme nustatytos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokos, netekto **dalyvumo** (darbingumo) vienkartinės ir periodinės kompensacijos bei periodinės draudimo išmokos apdraustajam mirus.“

6 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 32 straipsnio 1 dalies 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15) organizuoja ir vykdo asmenų, kuriems ligos išmokas, netekto darbingumo, **negalios** pensijas ar kitas išmokas iš Fondo biudžeto ar valstybės biudžeto moka Fondo administravimo įstaigos, neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ar termino nustatymo pagrįstumo ir teisėtumo tikrinimus, tais klausimais teikia metodinę ir praktinę pagalbą Fondo administravimo įstaigoms;“.

2. Pakeisti 32 straipsnio 2 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ginčyti **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygio (**netektų dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo) procentų netekimo**), jo priežasties, atsiradimo laiko ir termino nustatymo teisingumą;“.

7 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 14 punktą ir jį išdėstyti taip:

„14) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka prižiūri ir vykdo asmenų neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ir termino nustatymo pagrįstumo ir teisėtumo tikrinimus bet kuriuo metu iki nustatyto laikinojo nedarbingumo, **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** ar neįgalumo lygio termino galiojimo pabaigos;“.

8 straipsnis. 34¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„³⁴ straipsnis. Fondo administravimo įstaigų atliekama neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ar termino nustatymo pagrįstumo ir teisėtumo asmeniui, turinčiam teisę gauti ar gaunančiam išmoką, priežiūra

1. Prižiūradama neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ar termino nustatymo pagrįstumą ir teisėtumą asmeniui, turinčiam teisę gauti ar gaunančiam ligos išmoką, **socialinio draudimo** netekto darbingumo **pensiją, socialinio draudimo negalios pensiją, socialinio draudimo senatvės pensiją asmeniui su negalia** ar kitą išmoką, kurių skyrimas ir (ar) mokėjimas pavestas Fondo administravimo įstaigoms (toliau šiame straipsnyje kartu – išmokos), Fondo administravimo įstaiga turi teisę pasitelkti universitetinių ir respublikinių ligoninių, teikiančių antrinio ir tretinio lygio specializuotas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – asmens sveikatos priežiūros įstaigos), gydytojus specialistus (toliau – gydytojai specialistai) klausimams pagal jų kompetenciją spręsti. Prireikus Fondo administravimo įstaiga gali kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo, kurį asmens sveikatos priežiūros įstaiga privalo atlikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Už asmens sveikatos priežiūros įstaigos suteiktas paslaugas Fondo administravimo įstaiga sumoka iš Fondo biudžeto pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintus įkainius.

2. Nurodymas asmeniui, kurio neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar **dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo)** lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ar termino nustatymo pagrįstumą ir teisėtumą prižiūri Fondo administravimo įstaigos, dalyvauti papildomame sveikatos tyrime yra privalomas ir neskundžiamas. Nurodyme asmeniui dalyvauti papildomame sveikatos tyrime Fondo administravimo įstaiga turi nurodyti jo įvykdymo terminą, kuris nustatomas atsižvelgiant į nagrinėjamą atvejį. Asmeniui neįvykdžius nurodymo, išmoka neskiriama, o jeigu ji paskirta, – sustabdomas jos mokėjimas, išskyrus atvejus, kai Fondo administravimo įstaigoms pateikiami įrodymai, kad nurodymas neįvykdytas dėl objektyvių aplinkybių, kurios nepriklausė nuo asmens, kuriam duotas nurodymas, valios.

3. Gavusi gydytojų specialistų išvadas, Fondo administravimo įstaiga priima sprendimą dėl asmens laikinojo nedarbingumo ir ligos išmokos mokėjimo. Pripažinus asmenį darbingu, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalies bei Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatos, kad ligos išmokos mokamos už visą laikotarpį, patvirtintą nedarbingumo pažymėjimu, netaikomos.

4. ~~Gavus~~ **Gavusi** gydytojų specialistų išvadas, Fondo administravimo įstaiga sprendžia dėl kreipimosi į ~~Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą prie Socialinės~~ **Asmens su negalia teisių**

apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – **Tarnyba Agentūra**) dėl naujo sprendimo dėl asmens neįgalumo lygio ar ~~darbingumo~~ **dalyvumo** lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ar termino priėmimo. Priimtas naujas sprendimas įsigalioja Fondo administravimo įstaigos kreipimosi į **Tarnybą Agentūrą** dieną. Gydytojų specialistų išvada ~~Tarnybai Agentūrai~~ ir Fondo administravimo įstaigoms yra privaloma. Priimtas naujas ~~Tarnybos Agentūros~~ sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos ~~neįgaliųjų socialinės integracijos~~ **asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų** įstatyme nustatyta tvarka.

5. Fondo administravimo įstaigų įgaliojimų vykdant šiame straipsnyje nurodytas priežiūros funkcijas įgyvendinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Asmens, kuriam duotas nurodymas dalyvauti papildomame sveikatos tyrime, su šio nurodymo vykdymu susijusios sąnaudos kompensuojamos Fondo biudžeto lėšomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

9 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) pareikalauti iš draudėjo sutvarkyti ~~buhalterinę~~ **finansinę** apskaitą;“.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 9 straipsnį ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamąjį teisės aktą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas